

Het financieringstekort naar nul

Neem eens aan dat het minister Zalm lukt nog in deze regeringsperiode het financieringstekort terug te brengen tot nul procent. Zonder trucs wordt evenwicht bereikt tussen inkomsten en uitgaven van de overheid. Wellicht een extreme gedachte, maar toch de moeite van het overwegen waard.

Voor de positie van Nederland in Europa is dan van een enorme opsteker sprake. Onze internationale monetaire en financiële soliditeit wordt extra onderstreept. Zelfs de Duitse centrale bank wordt genoopt bij het voeren van monetaire politiek rekening te houden met Duisenberg. Andere ministers van Financiën in Europa nemen hun hoeden en petten af voor Zalm en zijn medewerkers. Nederland wordt eindelijk gidsland.

De versterking van de internationale positie uit zich in een veel groter vertrouwen van beleggers in Nederlands overheidspapier. Naarmate er minder staatsleningen worden uitgegeven, neemt de belangstelling voor activiteiten van de Agent toe. De hardheid van de gulden neemt groteske vormen aan, waardoor de inflatieverwachtingen verder worden ontmoedigd. De inflatie zelf kan ook in de buurt van nul procent komen. De lange rente wordt 5,4%. Verdere daling zit er niet in, want naarmate dit scenario zich ontrolt wordt onze economie dynamischer en neemt het risico van kapitaalverliezen toe.

Voor het bedrijfsleven wordt het ondernemingsklimaat aanzienlijk gunstiger. De kwaliteit van te behalen winsten verbetert door de scherpe daling van de inflatie. De investeringsbereidheid neemt sterk toe. Ook het midden- en kleinbedrijf kijkt zonniger tegen het economisch leven aan. De investeringen vertonen een indrukwekkende stijging, ook in Nederland. Een financieringstekort van nul procent als vrucht van een consistent volgehouden trendmatig begrotingsbeleid is van grote betekenis voor de werkgelegenheid. Het is – met de woorden van H.J. Brouwer – de basis voor consumentenvertrouwen en een gezond investeringsklimaat¹.

Uiteraard dient de werkloosheid met een batterij van instrumenten te worden aangepakt. Van belang is echter de instrumenten op te sporen die op korte termijn het grootste effect sorteren. Zo beschouwd is de betekenis van een verdwenen tekort in de openbare financiën nauwelijks te overschatten. Wie er over nadenkt ziet de enorme snelheid waarmee ons economische leven een proces van groei en bloei gaat doormaken. Hoewel aan banenplannen psychologische betekenis toekomt, is het feitelijke effect van het krachtadig terugdringen van het financieringstekort tot nul vele malen groter.

Het is dan ook onverstandig om de meevallers die zich nu aftekenen te gaan gebruiken voor andere doelen dan het verder omlaag brengen van het financieringstekort. Immers, ook wanneer wij in de buurt komen van de nul, werpen de enorme voordelen die wij hebben geschetst reeds hun schaduwen vooruit. Elke afwijking van het consistente en bestendige beleid, wordt betaald met nieuwe onzekerheid, hogere rente, inflatie en meer werkloosheid. Kortom, ik pleit ervoor het wenkend perspectief van het verdwijnen van ons nationale financiële tekort tot werkelijkheid te maken. Niet als doel op zichzelf, maar als instrument om de dynamiek van onze economie een krachtige impuls te geven en de werkloosheid drastisch terug te brengen. Door dit beleid wordt de grootste bijdrage geleverd aan het verlagen van de lasten van het bedrijfsleven, het verbeteren van omvang en kwaliteit van de werkgelegenheid en de reële koopkracht van de consumenten. Zalm moet dus voet bij stuk houden en de hand aan de ploeg blijven slaan.

A. Heertje

1. H.J. Brouwer, Trendmatig begrotingsbeleid voor werkgelegenheid, *ESB*, 21 september 1994, blz. 844-847.